

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACJI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja Nr 38, telefon Nr 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja Nr 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej. Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

LECZNICA
chorób zębów i jamy ustnej
M. PUCHAŁSKIEGO
w Częstochowie III aleja. 57 wprost kościoła po Marjawił. Zarządzający lekarz d-ta **H. MUSZYŃSKI** przyjmuje codziennie od 9 rana do 8 wieczór

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO
Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro)
zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa
Kapela Polska pod dyrykcją Raczyńskiego.
Początek o godzinie 8-jej wieczorem
Z szacunkiem Wacław Świdorski.

2-ga Aleja Nr 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzenińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 10 do wtorku 13 września (włącznie)
Ciekawa i zupełna zmiana programu!

Kordyllery (ciekawe zdjęcia z natury); **Krok od przepaści** (komedia); **Obłężenie Rzymu** (dramat w wykonaniu najlepszych artystów: „Teatro Dramatico Nationale w Rzymie”; **Od Messyny do Konstantynopola** (zajmujące widoki z natury); **Chicot błazen przyjaciel Henryka IV-go** (dramat w wykonaniu artystów „Zjednoczonych Teatrów Paryskich”; **Debiut roznosiela** (komiczny); **Strumień** (fantazja).

Na scenie odegranym będzie **Złoty chłopskie** wodewil w 1 odsł. Reż. W. Kisielewski.

Zmiana programu w każdą sobotę. W Kallioskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w afiszach i programach. —

MAGAZYN UBIOROW MĘZKICH
R. Trawińskiego
przeniesiony został
do domu Towarz. Politycz. Oszczędnościowego II Aleja Nr. 24, 1-sze piętro od frontu.
1486-20-5

Dr. BEM
al. Sw. Barbary Nr. 2 w Częstochowie,
przyjmuje od 8 do 9^{1/2}, rano i od 3
do 5 po południu. Choroby wewnętrzne,
dzieci i weneryczne. 1387

Pierwszorządny w Częstochowie
Zakład fotograficzny
W. Wesołowskiego
II Aleja Nr. 26. róg
Teatralnej

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski
powrócił
i przyjmuje codziennie od 9—11 i od
3—7 p. p.
I Aleja Nr 8 pierwsze piętro domu p. Rygockiej.

Nauki gry na fortepianie,
skrzypkach, harmonium, teorii,
historji muzyki, harmonji, kon-
trapunktu i śpiewu w szko-
łach, towarzystwach i prywa-
tnie udziela **F. WITESZCZAK**
w Częstochowie Aleja II Nr 38, II piętro

Zajęcie serca.

Jak słuszną mieliśmy rację, poruszając kwestję żydowską, dowodzi „Kurier Warszawski” w Nr. 243 w wydaniu wieczornem, gdzie autor artykułu słusznie obawia się, iż wkrótce nie będziemy u nas mieli piędzi ziemi.

Miasta, które uważamy za nasze własne, za nasz dorobek wiekowy; miasta, do których znosimy nasze zabytki i nasze pamiątki, są zaledwie w połowie naszą własnością, a są między niemi i takie, gdzie własność nasza stanowi nieznaczny zaledwie odsetek.

Na 63,271 nieruchomości warszawskich, dających prawo wyborcze w przy-

szym samorządzie miejskim, zaledwie połowa jest własnością rdzennej ludności, druga zaś połowa należy do mniej lub więcej dawno osiadłych tu przybyszów.

Między tymi pierwsze miejsce zajmują żydzi; posiadają oni 25,822 nieruchomości miejskich, czyli 41% ogólnej ich liczby. Prawosławni są właścicielami 2,783 nieruchomości czyli 4,4 proc.; nie mniejszą liczbę posiadają niemiecy, osiadli gęsto w miastach zachodniej polacy Królestwa Polskiego, co do których trzy ścisłe nie są wykazane: razem te cztery kategorie własności stanowią niemal 50 proc. Reszta dopiero należy do polskiej ludności.

To też tylko dzięki ograniczeniom możemy mieć w przyszłym samorządzie kilku Polaków, gdyż żydzi stanowią większość wśród właścicieli posiadłości, nie licząc kupców i przemysłowców w każdym mieście.

Na ogólną liczbę 116 miast Królestwa Polskiego, zaledwie w 53 miastach mamy przewagę w stanie posiadania, w 40 innych przewagę bezwzględną mają żydzi.

Niedługo do miast tych zaliczać się będzie i Częstochowa, w której naprzykład, biorąc pierwszą lepszą z ulic śródmieścia, Aleję II, przekonamy się, że większa część nieruchomości należy do żydów.

W Alei II ogółem posesji jest 30, są to domy opatrzone Nr. 11 od 17 do 44 włącznie. Z tych 30-tu posesji 4 są miejskie lub rządowe, mianowicie: szpital, magistrat, bank państwa i cerkiew; zostaje więc prywatnych posesji 26 z których 18 jest w rękach ży-

dowskich. Dla wątpliwych jest to rzecz do sprawdzenia: do żydów należą Nr. 21, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 43, 16, 20, 22, 26, 28, 30, 32, 36 i 40.

W Alei I nie jest tak źle, ale tam na 14 prywatnych domów 7 jest w rękach żydowskich — czyli połowa.

Najlepiej ma się dotychczas Aleja III, gdzie na 21 domów i placów do żydów należy tymczasem tylko 5, ale wiemy już o zamierzonych transakcjach, w których starający się o kupno żydzi ofiarowują nawet wysokie sumy, pragnąc za każdą cenę nabyć nieruchomość.

Im się nie dźwicz, działają bowiem dla swego dobra, ale my czy jesteśmy w porządku i czy nie będziemy kiedyś i to może wkrótce gorzko oplakiwali swej lekkomyślności.

Pisaliśmy o sprzedawczykach — pisaliśmy o wykupywaniu domów i czy to wpłynęło na naszych posiadaczy?

Widzicie, że żydzi w swej solidarności i wzmocnieniu wzajemnem przepłacali wartość domów, a my naiwni, znów nie spostrzegliśmy się i byliśmy radzi, żeśmy robili dobre interesy. My zawsze wszystko widzimy na krótką metę. Później dopiero żale i nienawiść, a jak się wyzwa do czego, — to tylko milczkiem, z nieufnością i powątpiewaniem słuchacze lub czytelnicy kiwają głową. Ale biała wam niebacznym, bo doczekacie się, że żydzi będą jeszcze w was orać i to nie z ich pożydlivosti, lecz z naszej chronicznej śpiączki, z naszego lekceważenia, z naszego próżniactwa, z naszych kabaretów, winta i krótkowidzwa.

Gdy „Goniec Częst.” otwarcie wy-

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13
TELEFON Nr 1.

Instalacje Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. **Skład** materiałów technicznych i elektrotech.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEźBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
Egzystuje od 1887 r. Telefon 260.
WYKONYWA RZEźBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KŐSCIELNE.
Fabryka posadzki cementowej na obudoki łazienek, kuchenek, oraz wszelkich wyrobów z cementu.
CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

J. CHOLEWICKI i J. JANOWSKI

Magazyn bławatny Aleja II № 23.

Subskrypcja: 3 miesięczna 1/2 zł. — Ceny niskie — lecz stałe. —
 Politeca: wiadomości otrzymane warty kosztowne, krajowe i zagraniczne: wiadomości oryginalne angielskie w różnych gatunkach.

powiedział się za sprawą ojczystą i nie potępiając żydów—bo któż nie pragnie więcej i leżej zarobić — nawoływał do solidarności i kupowania u swoich, a tem samem do popierania naszego rodzimego polskiego handlu i przemysłu, znaleźli się między nami niekiedy tak sprzedajni, że swemi pieniędzmi dopomogli żydom do utworzenia tu w Częstochowie obok Jasnej Góry pisma które pod maską polskości stoi na straży żydowskich interesów.

Czyż tacy którzy mają możność i są niezależni, nie są obowiązani poświęcać swą pracę lub grosz własnemu skłanianemu społeczeństwu? Tymczasem oni właśnie starają się być popularnymi u żydów.

Ale to jest jedną z nieszczęśliwych cech naszego narodu, że my zawsze się rozdajemy, zawsze zazdrościmy swoim i wolimy żyć lepiej obemu, nawet wrogowi, by swój nie był mocniejszy, albo nie miał większej racji.

To też będąc już ze względów politycznych nie pierwszym, lecz drugim nawet we własnym kraju narodem w państwie, sami usuwamy się dobrowolnie na trzecie miejsce, ustępując drugiego miejsca żydom.

Wypierają nas zewsząd, plwają na nas, a my się tylko uśmiechamy, pragnąc im się jeszcze przypodobać i zaprzęgamy się w ich służbę.

Wstyd małoduszni i zajęcie serca!

W sprawie „Pośrednictwa pracy“.

—x—

Parę tygodni temu w „Gońcu“ podano projekt utworzenia w Częstochowie nowej instytucji „Pośrednictwa pracy“.

Projekt doniosły. Piszący sądził, że myśl jego rozwina, oświetli, opracują, jednym słowem, że zrobia przystępną dla naszego społeczeństwa, które lubi mieć już wszystko gotowe. Projekt jednak ugrzązł w bezdennej otchłani naszej obojętności na sprawy ogólne, społeczne. Koby tam zaprzętał sobie głowę podobnymi sprawami. U nas się myśli o interesach własnych, reszta niech ginie. Niech tam inne narody chlubią się swoimi instytucjami. Wreszcie może nie zwróceno uwagi na ten artykuł. Umieszczony był na samym początku gazety, a u nas się czyta Gońca od końca; sprzedaje domów, placów, zguby; doczyta się następnie do drugiej strony, na której zwykle od paru tygodni pisze się o morderstwie w Zawadzie i koniec na tem.

Nawet Tow. Dobr., które miało otrzymać od projektodawcy tak hojny prezent nie raczyło odpowiedzieć piszącemu.

Prawdopodobnie zarząd Towarzystwa był na czasach letnich po dłużej pracy.

Projekt upadł i lepiej się stało. Nie twórzmy nowych instytucji społecznych, skoro obecnie egzystują (Tow. Dobr., Opieka szkolna, Sala zajęć) bokami robią i z dnia na dzień ciągną swoją mierną egzystencję.

Nie obarczajmy Tow. Dobr. nowym ciężarem, skoro taka sekcja tego Tow. jak przytułek dla starców ma być zwiniona, a może już nie egzystuje.

Piszący w sprawie „Pośrednictwa pracy“ prawdopodobnie nie łaskaw jest na Tow. Dobr. i nie jest jego członkiem. W przeciwnym razie, gdyby nim był, a jeszcze pofatygował się w roku bieżącym na ogólne zebranie Dobroc., nie spieszyłby się z tym hojnym darem. Na zebraniu z ogólnej liczby dwustu kilkudziesięciu członków na powtórnym termin stawilo się aż około 20 osób! W tej liczbie kilkanaście osób Zarządu. Czytano sprawozdanie. Środki Towarzystwa więcej niż wzięte, w następstwie czego podano wniosek... likwidacji przytułku. Po pewnej dyskusji egzystencję przytułku przekazano zarządowi... do uznania.

Czyli, że zagłada, nad przytułkiem wisł na włosku. Towarzystwo bez gotówki, więc przytułku do tego czasu już może niema. Być może, że już lub wkrótce to nastąpi, że nasi miejscy starcy powiększą zastępy zebrańca, napływającego z całej Polski pod Jasną Górę. Nie zakładajmy więc nowych, instytucji, a ratujmy od upadku te, które już mamy. M.

Najbliższe reformy finansowe.

—x—

Prezes dumskiej komisji finansowej Lerche pismem petersburskim dał następujące informacje w sprawie przyszłych reform finansowych.

Z projektów podatkowych największe zainteresowanie budzi reforma podatku spadkowego i projekt podatku dochodowego. Komisja finansowa rozważyła już projekt spadkowy i referat o powiadzeni wniesiony został na ogólne zebranie.

Prawdopodobnie projekt ten w jesieni wejdzie na porządek dzienny i Duma rozpatrzy go przed Bożem Narodzeniem. Ważną zmianą jest wprowadzenie postępowego opodatkowania w zależności od rozmiaru spadku. Oto, syn ze spad-

ku do 5 tysięcy rubli zapłaci tylko 1 proc., tj. trzy razy mniej, niż według obecnie obowiązującego prawa, natomiast od spadku ponad 1 milion rubli syn opłaci 4 i pół proc. Wprowadzone zostanie opodatkowanie dochodowe gruntów, które dotychczas były wolne oraz wprowadzone będzie oszacowanie według istotnej wartości majątku. Co zaś dotyczy podatku dochodowego, to opracowanie go przedstawia ogromne trudności.

Główne podstawy projektu przyjęła już komisja finansowa. Wogóle zasadniczego protestu nie zgłaszano ani w podkomisji ani w komisji. Jest to zupełnie naturalne, gdyż podatek ten odpowiada zupełnie przeniesieniu ciężaru podatkowego ze słabszych pleców na bardziej zamożne klasy ludności. Lerche spodziewa się, że projekt ten zostanie przychylnie przyjęty przez Dumę.

Dekret Ojca św. o proboszczach.

—o—

Księża zainstalowani kanonicznie na stanowiska proboszczów, są według dotychczasowego prawa nieusuwalni i mogli być proboszczostwa pozbawieni dopiero po przeprowadzeniu ścisłego procesu sądowego.

Ten przywilej kępował władze zarówno duchowne, jak i cywilne, co spowodowało, że od wielu lat np. w Królestwie Polskiem nie wprowadzano kanonicznie proboszczów, lecz księża mianowani są tylko na zarządców (administratorów) parafii.

Obecnie Ojciec św. wydał dekret, który wszedł natychmiast w życie. Dekret ten umożliwił administracyjne usunięcie proboszczów, bez szczególnych formalności, przez biskupów.

Rozporządzenie podaje szereg powodów, dla których biskup może proboszcza w drodze administracyjnej usunąć. Powodami takimi są: pomieszenie zmysłów, brak doświadczenia i ignorancja, ciężkie przypadłości i choroby, które przeszkadzają proboszczowi w wykonywaniu urzędu, niechęć ludności, chociażby niesprawiedliwa i nie ogólna, jednak taka, która przeszkadza proboszczowi w dodatniej działalności, utrata dobrej sławy, zgorszenie, zaniedbanie administracji kościelnej majątku, zaniedbanie obowiązku i nauczania, nieposłuszeństwo biskupowi i inne.

Przed usunięciem musi proboszcz być wezwany do dobrowolnego ustąpienia; jeżeli nie posłucha, wtedy biskup powołuje dwóch t. zw. egzaminatorów, którzy po zbadaniu sprawy rozstrzygają. Przeciwno temu wyrokowi może pro-

boszcz wnieść rekurs, ale znowu do tego samego biskupa, który powołuje dwóch innych księży, jako konsultorów, i ci ostatecznie rozstrzygają.

Dwa fakty prawdziwe.

(Korespondencja własna „Gońca“).

—o—

W gminie Maluszyn pow. Noworodomskiego pociągnęła policja do odpowiedzialności sądowej biednego wyrobnika za to, iż mieszka ze swą rodziną w zniszczonym domu, którego nie poprawia, a dom grozi zawaleniem. Biedak tłumaczył się w sądzie, iż nie ma za co obecnie domu poprawić, że on sam tam mieszka i przedewszystkiem myśli o życiu swej rodziny, że nigdy nie dopuściłby do zawalenia się domu i sam nie sprowadziłby nieszczęścia swej rodziny.

Te wywody nie przekonały sądu; biedak został skazany na 20 rb kary lub 7 dni kary. Sprawiedliwość stało się zadosef. Biedak wybrał odsiadki w niekozy, bo gdyby miał 20 rb. naprawiłby dom; co prawda, odsiadując kocz, stracił tygodniowy swój zarobek, a przez to opóźnił znów reparację domu.

Potem wszystkim nanowo zaczęto ścigać biedaka, aż wreszcie kilku sąsiadów dało piśmienne poręczenie, że dom wytrzyma dłuższy czas, a biedak dał zobowiązanie na przyszły rok dom poprawić.

Z gminą Maluzińska sąsiaduje gmina Kurzelowska gub. Kieleckiej. Gminy dzieli rzeka Pilica, na której pod Maluzińszem stoi kilka mostów; jeden należy do gub. Piotrkowskiej i ten jest w należytym porządku utrzymywany; inne zaś leżą już po stronie ziemi Kieleckiej, są tak zniszczone, zgniełone, że przejazd przez nie stał się niemożliwy. A tędy prowadzi główny trakt z Noworodomska do osady Kurzelowa, do miasta powiatowego Włoszczowy, wreszcie do Kielc; tedy przejeżdżają setki ludzi na jarmarki do Włoszczowy, a z Włoszczowy do Radomska po towar, tedy przechodzi tysiące ludzi, dążąc do Częstochowy. Widzi to wszystko każdy, jak również widzi, jaki jest stan mostów, że przejazd grozi każdemu złamaniem rąk, nóg, utonięciem lub zabiciem. A czy pomysłano co o naprawie mostów?

Gdy kupcy zaczęli się mocno uskarżać, gmina Kurzelowa (do niej podobno należy naprawa tej drogi) rozebrała część mostów, z na pół zgnitych bali zrobiono boczną przejazd przez łąki, a mosty rozebrane zagrodzono i postawiono dwie wiechy.

15)

Bez rozwodu.

Powieść z angielskiego w przekładzie bar. Z. Hartinghowej.

— Radabym pojechać z tobą... ale pewnie... nie będę mogła?

— Nie, moje drogie dziecko; a nawet gdybyś mogła, nie zabawiłoby cię to wcale.

— Zawadzałabym ci...

— Nie; ale nudziłabys się, siedząc w hotelu... Ja zbyt będę zajęty, aby cię oprowadzać po mieście.

— O! to mniejsza... Nigdy w życiu nie byłam w hotelu... Bawiłoby mnie zachodzić do każdego pokoju...

— Ależ to nie wypada, moje dziecko!—zawołał Craven. Nie przyzwiczony jest, aby młoda paniąka zaglądała do cudzych mieszkań!

— To w ostateczności mogłabym siedzieć u siebie — odparła Ella srodze zawiedziona—a potem, jak pozatławsz swoje interesa, powróciłoby do mnie i...

— Intersa zabiorą cały mój czas. Jednym słowem, nie mogę cię zabrać z sobą—dokończył zniecierpliwiony.

— Położę grankę, i tży stoczyły się powoli z jej oczu.

— O cóż ci znowu chodzi? — zawołał.

— Wszystko jest nieprawdą co mówiesz!—zakała głośno, z odzieniem gniewu; ukrywając twarz w chusteczkę z czarną obwódką.—Powiedziałeś, że będziesz tak dobrym dla mnie jak ciocia—a skłamałeś! Onaby mnie nigdy nie była zostawiła samą!

— Lecz czyż nie rozumiesz, że to nie wypada!—zawołał—ale i zrozumiał, że na nicby się zdało wykładac Elli, że istnieją takie rzeczy jak świat we zobowiązania, o których ona nie miała najmniejszego pojęcia. Żadne dziecko wychowane między czterema murami klasztoru, nie było tak nieświadomem życia jak Ella; czuł, iż chcąc uzupełnić wychowanie jakie jej dała lady Maria, napotka na wiele trudności... Miał przed sobą ciężkie zadanie, nie pozbawione jednak uroku.

— Zrozumie to... — powtórzył, nie wiedząc, co już powiedzieć, aby ją przekonał o konieczności ustępstw.

— Postaram się...—odparła potulnie. A czy prędko wrócisz?

— Niedługo—zapewnie.

— Ale czy pierwszym rannym powiagiem? o to się pytam — powtórzyła, rzucając mu błagalne spojrzenie z za srebrnego samowara.

— Nie, nie sądzę.. a nawet aby ci oszczędzić przykrego zawodu, wołę uprzedzić, że może przyjdzie mi w Londynie zabawić do następnego dnia. Mówił łagodnie i poważnie jak do dziecka, obawiając się, aby nie wywołał nowego wybuchu żalu; ale mylił się, nie okazała

większego smutku; westchnęła tylko po cichu i z rezygnacją. Jej przynębiona minka, zaczęła go niecierpliwic na dobre. Czegóż ta dziewczyna ostatecznie chciała od niego?

— Moje dziecko — odezwał się po chwili—nie mogłaś przecie przypuszczać, że całe życie spędzę tutaj — na spacerach po ogrodzie...

— Nie... ale chciałabym, żeby tak było!—rzekła tak szczerze i naiwnie, że musiał rozśmiać się na cały głos. Ella patrzyła na niego zdziwiona; czuł, iż była obrażoną. choć usiłowała to ukryć, zapytując go tonem pozornie obojętnym, czy nie życzy sobie drugiej filiżanki kawy? Wtedy, nie chcąc jej robić przykrości, pohamował swoją wesołość, i z taką skrucną odpowiedzią:—Nie, dziękuję ci, że serce jej zniknęło; w końcu przysunęła swe krzesło do niego i zabrała się do śniadania.

Potem odprowadziła go aż do bramy parku. Powóz, na jej żądanie, wystany został naprzód. Podczas gdy on śmiał się z niej tak okrutnie—Ella przyrzekała sobie w duchu nie okazywać, co się działo na dnie jej serca; szczebiotała więc przez drogę, udając, że jest wesołą. Ale gdy ujrzała otworem stojącą bramę a za nią podróżny powóz, zatrzymała się nagle, czując, że nie może postąpić krok dalej. Cała sztuczna odwaga opuściła ją naraz i zaczęła się z nim zęgnąć jakby odjeżdżał do Nowej Zelandji.

— Czas bez ciebie, wyda mi się o-

— kropnie długim! — mówiła, przemocą lży powstrzymując.

— A gdybym też nie mógł pójść? — zaczął drżącym głosem, bo czuł, że to potulne dziecko zaczyna brać przewagę nad nim... Mówię tylko tak na domysł. Intersa mogą mnie zatrzymać...

— Nie; nie przyjdzie do tego—rzekła pełna zaufania.

— Cóż ci mam przywieźć z miasta?—zapytał śmiejąc się.—Czy lalkę?

— Co też ty myślisz! Czy nie widzisz, że jestem już dorosłą panną? Nol jedź, jedź już! — Im prędzej pojedziesz, tem prędzej powrócisz!

Craven wskoczył do powozu, a Ella z ciężkim sercem odeszła ku pałacowi. Craven, rozmyślając przez drogę nad tem co zaśzło, przyszedł do przekonania, że lady Maria ciężkie choć miłe włożyła na niego zadanie. Ella była śliczną dziewczynką, ale jakżez nieprzykuczna! Co on będzie z nią robił? Małżeństwo jego z Leoniją odwleczę się zapewne czas jakiś, z przyczyny żaloby; a tymczasem, gdzie ją podzięje? Była zadana, aby ją oddać na pensję, a niepodobna było trzymać ją w Towers.—Cóżby świat na to powiedział? Najlepiej zrobiłby zasięgać rady Leonji w tym względzie... może ona zaprosi Ellę do siebie na czas jakiś, aby lepiej się z nią poznał; a po ślubie zabiorą ją naturalnie do domu.

(d. c. n.)

JAN SKALMIERSKI

Biuro Techniczne w Częstochowie Al. 22
TELEFON Nr. 112

Instalacje: oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków fabryk. Skład artykułów technicznych i elektrotechnicznych. Najlepsze lampki metal. oszczędn.

Podobno uchwalono gruntownie wyreparować mosty, podobno i materiał na to zakupiono. Mówimy podobno, bo już upływa kilka miesięcy, jak przejazd zagrodzony, mamy już wrzesień, zbliża się zima, a koło mostów nic nie robią.

Przejazd przez łąki jest tak straszny i niebezpieczny przy większej wodzie w Pilicy, iż należało go zabronić. Mogłaby coś o tem powiedzieć kompanja dążąca z Kielc przed paru dniami do Częstochowy.

Zapytujemy za pośrednictwem Szanownej Redakcji, co myślą nasi opiekunowie bezpieczeństwa publicznego, kogo należałoby pociągnąć do odpowiedzialności sądowej: bo skoro biedaka, który tylko sam się naraża ukarano tak surowo, jakaz kara powinna spaść na tych, którzy codziennie narażają tysiące ludzi na wielkie niebezpieczeństwo?

Piszemy to w tym celu, żeby słowa nasze doszły do władz wyższych i te chciały zająć się sprawą tak ważną dla całej okolicy, a krzyżującą o pomoc.

Podróżujący.

Maluszyn, 7. IX. 1910 r.

KRONIKA

— Udziałowa fabryka cukierków.

Myśl popierania swego przemysłu i handlu na szczęście coraz jest lepiej przez społeczeństwo nasze rozumiana. Spółki robotnicze zaczynają się szeregować nie tylko w kierunku handlowym w zakładaniu sklepów spżywowych i innych, lecz i w celu wytwórczym. Klasa robotnicza przysłała do słusznego przekonania, że nietylko narzędziem być może w rękach fabrykanta, lecz sama drogą zrzeszenia swych rozsądniejszych jednostek może stanąć w szeregu przedsiębiorstw fabrycznych.

Oto za parę dni w ulicy Małej w Częstochowie otwarta zostanie udziałowa fabryka cukierków. Udziały złożyli robotnicy chrześcijanie, którzy do kierownictwa fabryką tą powołali wykwalifikowanych specjalistów.

Naturalnie—liczą oni na poparcie ze strony kupców kolonialnych chrześcijan, którzy niewątpliwie okażą im pod tym względem swą przychylność, rozumiejąc, że obowiązkiem ich jest popierać swoich.

Znakomity przykład solidarności w tym rodzaju mamy u częstochowskich żydów, którzy w swych sklepach i sklepikach trzymają cukierki wyłącznie żydowskich fabryk, a przedewszystkiem miejscowej fabryki Gradona. Pamiętajmy o tem i naśladowujmy z nich to, co dobre: popierajmy przemysł chrześcijański swojski, a przedewszystkiem miejscowy—robotniczy.

Szczęść Boże nowemu przedsiębiorstwu!

— „Diacukrin” niechcicki.

W Nr. 55 z dnia 25 sierpnia r. b. w notatce p. t. „Bez Rady Lekarskiej” korespondent piotrkowski p. Aar podał w wątpliwość wartość „Diacukrinu” produktu, wyrabianego przez fabryki niechcickie. Korespondent ten oparł swe zarzuty na braku zaświadczenia Rady Lekarskiej. Tymczasem niechcicka mączka słodowa do piczysa „Diacukrin” jest produktem *szóstym* i jako taki, nie podlega orzeczeniu Rady Lekarskiej. Poza tem, że jest tania w cenie, ma o wiele korzystniejsze własności od wielu innych reklamowanych produktów. Jest ona niedorównana w użyciu mączką słodową, dającą oszczędność na cukrze, mleku, cieście i paliwie nadto wydająca piękniejsze i smaczniejsze piczyszo o zwiększonej wydajności. Jednocześnie ochrania piczyszo od pęknięcia, co jest dużą zaletą, nadającą wartość temu artykulowi zarówno w zastosowaniu przez osoby prywatne, jak i przez pp. piekarzy i cukierników.

— Środki na suchoty.

Znowu zaczęto głośno mówić i pisać o najnowszym środku przeciw suchotom. Od dwóch lat robią się w Niemczech próby z tuberkuliną, wynalezioną przez dr. Rosenbacha i dają skutek nadzwyczajny.

Obecnie dr. Rosenbach, tak samo jak Ehrlich, udoskonalił swój środek w ten sposób, że odjął mu jadowitość i

dlatego lekarstwo jego może być stosowane w znaczniejszych dawkach.

Przy suchotach płuc środek ten zastosowuje się do ognisk zarazonych i wysysając zakazane części stopniowo doprowadza płuca do zdrowego stanu.

— Ożywienie w przemyśle żelaznym.

Przemysł żelazny Królestwa Polskiego, który przechodził w ostatnich latach ostry kryzys, obecnie ujawnia zwrot ku lepszym.

Stało się to za sprawą... chłofery, która rozpedziła robotników w fabrykach Rosji południowej. Wszystkie zamówienia terminowe, których nie decydują się przyjąć fabryki żelazne południowej Rosji wskutek braku robotników, wywołanego przez cholera, napływają do fabryk naszych.

Szczególniej wzmożło się zapotrzebowanie żelaza gatunkowego, pozatem są znaczne zapotrzebowania surowca i to nawet z takich miejscowości, które surowca polskiego nie sprowadzały nigdy. Wskutek tego ceny surowca znacznie się podniosły. Co się tyczy wyrobów żelaznych—ich ceny pozostają na poziomie dotychczasowym, określonym przez syndykata „Prodamera”, podniosły się tylko ceny drutu.

W związku z rozpoczynaniem się ożywieniem rozszerza się „Huta Bankowa”, zakłady hr. Renarda, fabryki Hulzyskiego i t. d.

— Póbob w Królestwie Polskiem.

W r. b. gubernje Królestwa Polskiego mają dostarczyć następującą liczbę rekrutów: gubernja warszawska 7,513, kaliska 4,534, kielecka 3,8 0, łomżyńska 2,732, piotrkowska 5,8445 plocka 2,713, radomska 4,050, suwalska 2,504 i siedlecka 3,568.

Z całego zaś państwa ma stanąć do poboru 456,635 rekrutów.

— Wzbroniony przewóz.

Dyrekcja a kolejowa w Katowicach i dyrekcja a ustrajackiej kolei północnej zaświadomiły telegraficznie koleje tutejsze, że władze francuskie celne w Ventimiglii wzbronili, zapewne w powodu cholery, dzimny w Rosji, przywozu ładem bielizny, odzieży i sprzętów domowych, o ile nie są wysłane jako bagaż pasażerski w zupełnie czystym stanie, również szmat, które nie są wysyłane w belach prasowych z obrociami; nadto owoców, jarzyn i wszelkich plodów rolnych, zarówno rosnących w ziemi jak i bezpośrednio na jej powierzchni, nadchodzących do Francji przez Ventimiglię z Rosji albo przez Rosję i Tryjst i Trzysno.

— Przedłużenie ochrony zmocnionej

Onegdaj nadeszła do Warszawy wiadomość o przedłużeniu na rok ochrony zmocnionej między innemi w gubernji piotrkowskiej.

— Brak kolektorów chrześcijan.

W Częstochowie niema wcale kolektorów klasycznej loterii Królestwa Polskiego, sprzedają losów zajmują się tylko i wyłącznie żydzi, którzy na interesie tym robią duże obroty.

Czy nie warto, żeby się o kolektę postarali i chrześcijanie?

— Z tow. osad rólnych.

Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, iż w osadach wychowawczo-poprawnych w Sądziecu i Pułczy wakują jeszcze posady: pom. dyrektora (pożądane wyższe wykształcenie) nauczyciela i nauczycielki.

Zwracać się z dowodami, osobiście lub piśmiennie do zarządu Tow. (Warszawa, Królewska 33) od godz. 11 do 3-jej.

— Z Banku Państwa.

Stopa dyskontowa w Banku Państwa od weksli z terminem dłuższym, niż trzymiesięczny, jak również od rachunków obciążonych, została z dniem dzisiejszym obniżona o pół proc. Od weksli trzymiesięcznych dyskonto pozostało niezmienione 4 i pół proc.

— Ze sportu.

Książka Lubomirsky na licytacji konj w Doncaster w Anglii nabył dla siebie stajni wyszycowej dwie klacze roczne: po og. „Gallinule” (z kl. „Altovieser”) za 6,100 rb. i po og. „John O’Gaunt” za 6,500 rb. Pierwsza była wychowana w Anglii, druga w Irlandji.

Na wszechrosyjskiej wystawie konj w Moskwie, ze stada książąt Lubomirskich 3 letnia klacz „Krajczanka” otrzymała I nagrodę: medal złoty i nagr.

pieniężną rb. 1,500. Z koni 4-letnich otrzymała również I nagrodę „Jasna Pani”.

— Przemysłowiec częstochowski w Roubaix.

W r. 1911, Roubaix, miasto departamentu północnego we Francji i środowisko przemysłu włóknistego, urządza wielką wystawę przemysłową. Prezesem wystawy jest p. Eugenjusz Motte, mer m. Roubaix, co mu nie przeszkadza stać na czele dwóch wielkich zakładów przemysłowych w Częstochowie. Z tych przeto choćby względów, wystawa posiada i dla nas znaczenie, jeśli nie praktyczne, to w każdym razie refleksyjne.

— Z Kruszyny.

Zarządzający lasami dóbr Kruszyna p. Wiktor Zwolanowski ustępuje z zajmowanego stanowiska i przenosi się do lasów rządowych w Spaie.

— Wcześniejsza straż.

Dziś w niedzielę dnia 11 września na placu wlasnym straży ogniowej ochotniczej przy ulicy Mikołajewskiej odbędą się o godzinie 7-ej rano zwykłe ćwiczenia 1 i 2 oddziału straży.

— Zebranie „Huty Barbara”.

Dziś w niedzielę o godzinie 3-jej po południu w posesji własnej huty przy ulicy Ciemnej odbędzie się ogólne zebranie udziałowców huty.

— Z wystawy przeciwgruźliczej.

Dziś w niedzielę, d. 11 b. m., w razie dojdęcia do skutku zabawy w parku na korzyść Salii zajęć, wejście na wystawę przeciwgruźliczą będzie od strony Jasnej Góry.

Dr. Kon o g. 5 po półn. demonstrować będzie pod mikroskopem żywe bakterje.

— Z Częstochowskiego Tow. Ogrodniczego.

Dziś o godz. 3 po półn. w pawilonie Tow. Rolniczego w parku powstawnym odbędzie się miesięczne zebranie członków Tow. Ogrodniczego.

Na porządku dziennym są następujące sprawy: 1) sprawozdanie z obrótów w sklepie Stowarzyszonych ogrodników, 2) rzecz wycieczki zbiorowej do Nieznanic, Rzeczycey i Kruszyny, celem obejrzenia tam gospodarstwa ogrodowego w polu i sadów owocowych.

Wycieczka jest naznaczona na środę nadchodzącą, ale muszą być omówione szczegóły, jak również ma być ustalona liczba wycieczkowców.

Po ztem w dniu dzisiejszym członkowie Tow., mają zamiar zbiorowo zwiedzić wystawę przeciwgruźliczą.

— Zabawa dziecięca na Salę Zajęć.

Dziś w niedzielę w parku miejskim powstawnym odbędzie się wielce urozmaicona zabawa dziecięca, której kierunek objęli pp. Luchtówna i Wł. Miłaczewski. Program zabawy pełen atrakcji pedagogicznych a specjalnie nęcących dzieci.

Przygrywką będzie na zabawie wborna orkiestra „Częstochowianki” pod batutą dyr. Neussera.

Początek zabawy o godz. pół do 3 po południu — dochód na korzyść Salii zajęć dla chłopców ks. Kowalskiego.

— Koncert w hotelu Angielskim.

W niedzielę d. 18 b. m. sali hotelu Angielskiego, odbędzie się koncert b. artystki Cesarskiej opery p-ni Białej, przy łaskawym współudziale b. artysty Łęteńburskiego Cesarskiego domu ludowego p. Karsawina, pań H. Szackiej, I. Szackiej, i uczenicy p. Białej—Eugenji Szackiej, oraz pp. Ordanowicza, Fiedorowa, Bielewicz i Ratnera.

Ze względu na wybitne siły koncert zapowiada się bardzo interesująco.

— Wiecej koncertowe.

Z dniem wczorajszym w cukierni W. Jackowskiego rozpoczął wiecej koncertowe jeden z lepszych kwartetów wiedeńskich. Jest to zespół znany pochlebnie z pierwszorzędnych estrad Wrocławia, Wiednia, Pragi i Pesztu, zespół znakomicie zgrany, posiadający w swym pierwszym skrzypku oraz wiolonczeliście pierwszorzędne siły.

Rozległy repertuar, poczynając od utworów lekkich a kończąc na najpoważniejszych kwartetach klasycznych Haendla i Mozarta, zyska sympatyczne zespołowi niewątpliwie i w Częstochowie długotrwałą przychylność i uznanie.

— Z kinematografów.

W teatrze optycznym oprócz staran-

nego programu, o którego wyjątkowy doborz usilnie stara się nowy właściciel p. Certowicz, od wczoraj występuje na scenie po każdym seansie dowcipny kupiecista warszawski, p. Czesławski z obryzmyim wlasnym repertuarem.

— Kalosze podrożaly.

Nieliczne w państwie fabryki wyrobów gumowych utworzyły syndykata i znacznie podniosły ceny kaloszy. Podwyżka ta jest dość znaczną, bo np. na kalosze męskich wynosi kop. 30 na parze.

— Filja pocztowa w blachowni.

Blachownia do tej pory nie posiadająca filji pocztowej wysłała listy poleczone przez Częstochowę. Teraz, zachęcany przykładem częstochowskiego składu materiałów aptecznych p. Popławskiego, właściciel apteki w Blachowni p. Kozankiewicz, stara się o pozwolenie na otwarcie takiej samej filji do sprzedaży marek i przyjmowania listów poleczonych przez jego składzie.

— Dni nieprotestowe.

Dni nieprotestowe przypadają we wrześniu w następujących terminach: 11, 18, 21, 25 i 27.

— Wściekle psy.

W dniu 24 sierpnia r. b. w Kamienicy-Polskiej pies p. Dusielka pokąsał jego małego syna Kazimierza i drugiego chłopca nazwiskiem Władysław Leszczyński.

Obaj malcy nieśli psa do wody dla wymycia. Gdy zwierzę spostrzegło wodę zaczęło się okropnie szarpać. Chłopcy wszakże nie ustępowali. Wtedy pies zaczął kasać: to jednemu, to drugiemu, dopóki nie uwolnił się z ich rąk.

Obity za to w domu wył całą noc na fałnicuch, a gdy go rano spuszczone, uciekł w stronę lasu.

Jest podejrzenie, że był wściekły.

Chłopców posłano na kurację do lecznicy d-ra Palmurskiego w Warszawie.

W tych dniach mają powrócić.

W dniu 4 września w Romanowie, pod Kamienicą-Polską wściekli się na prawdę pies u p. Władysława Doiwy, leśnego kamińskich lasów. Na czas jednak zdążono go zabić.

Tym razem wściekłe zwierzę nie pokąsało nikogo.

— Trudności w Granicy.

Z komory w Granicy zwracają setki patników, jadących z Galicji za półpaskami na odpust do Częstochowy. Przyczyną zwracania jest brak na półpaskach wizy konsula rosyjskiego, czego obecnie wymagają władze komorowe rosyjskie.

— Kradzieże.

Patnicze Zofji Kudara z Sielc pod Warszawą, na Jasnej Górze, w toku niewiadomy złodziej skradł z kieszeni spodnicy chustkę, w której było w papierach i srebrze rb 8.

Na Ostatnim Groszu z mieszkania Bolesława Sygodzińskiego, niewiadomy złodziej skradł różnych skór na rb. 12.

— Za przemycanie.

Na granicy schwytany został za przemycanie towaru pruskiego Wolf Warszawski. W. Zatrzymano pod kluczem.

— Statystyka pożarów.

Według danych statystycznych w czasie od 28 czerwca do 14 lipca, w obrębie gubernji piotrkowskiej, zdarzyły się 23 pożary, w tej liczbie: 17 z przyczyną niewiadomej, 2 skutkiem wadliwej budowy kominków i 4 — od uderzenia piorunu.

— Pożar.

We wsi Antoniówka, w powiecie częstochowskim spłonął dom mieszkalny, stajnia i obora, ubezpieczona na rb. 420, a należące do właścianina Antoniego Skrobacza. Pożar wszczął się z niewiadomego powodu podczas obladowania.

— Ze szpitala.

W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 26 i kobiet 19.

— Aresztowania.

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w naszym mieście osób 3.

— Waluty zagraniczne.

Marka = 46.22.
Korona = 39.46.
Fr. = 37.52.
F. szt. — 9.50.

Korespondencje.

Noworadomsk.

— Ogólne zebranie Tow. Opieki nad zwierzętami.

Dziś w niedzielę o godz. 12 w południe (nie o godz. 2 po południu w zamiarze pierwotnie) w lokalu Tow. Muzycznego przy ul. Kaliskiej w domu Nejkrona na 1 piętrze—odbędzie się ogólne zebranie członków Tow. Opieki nad zwierzętami. Na zebraniu tem będzie prezes Towarzystwa z Sosnowca. Zebranie zapewne będzie bardzo liczne.

— Zabawa w Hazimirze.

Dziś w niedzielę dnia 11 września in lokalu Tow. Hazimir przy ul. Kietlińskiej odbędzie się zabawa familijna i koncert.]

— Uroczystość Narodzenia M. B. Czestochowskiej.

Z powodu przypadającej uroczystości Narodzenia M. B. Cz. uiluminowano cały front kościoła we czwartek wieczorem, gdzie przy dźwiękach orkiestry p. Dawida lud odśpiewał kilka pieśni.

A'k r.

Wieluń.

— Nowa szkoła handlowa.

Na zasadzie zatwierdzonej przez p. ministra przemysłu i handlu ustawy owar-tała zostanie w Wieluniu 7-klas. szkoła handlowa.

Założyciele, którzy odpowiednim aktem notarialnym zobowiązali się pokrywać niedobory tej szkoły, wybrali w dniu 30 zm. Radę Nadzorczą z pp. Bąkowskiego, Bigoszewskiego, Dużyńskiego, Kosinińskiego, ks. Michałkowskiego, Nagajskiego, Ostaszewskiego, Kopparda i Szmidla.

Kierownikiem szkoły będzie p. Konrad Pachiewicz znany pedagog i przyjaciel młodzieży. W tym roku zostaną otwarte 4-klasy a następnie co rok jedna. Wykłady rozpoczęły się dnia 9-go b. m.

Łazy.

— Wykolejenie w Łazach.

Na st. Łazy przy wekslowaniu nastąpiło wykolejenie się 2 wagonów i uszkodzenie zwrotnicy; wypadku z ludźmi nie było.

Sosnowiec.

— Dynamit w kieszeni.

Robotnik, zamieszkały na Redenie, pod Sosnowcem, Piotr Jabłczyński, przybywszy do domu późno wieczorem, mając w kieszeni dynamit, zasiadł do kolacji. Nagle w kieszeni robotnika wybuchnął dynamit. Ogluszający huk zbudził wszystkich mieszkańców Redenu. Na miejsce wypadku przybyła policja. Robotnika Piotra J., odwieziono nieprzytomnego do szpitala w Będzinie. Ma on strąskaną prawą rękę i kilka ran na całym ciele i twarzy. Siostra jego, 14-letnia ogłuchła, brat zaś jest leżąc pokaleczony.

TELEGRAMY.

Eksplozja.

Nowy Jork 10. Na okęcie amerykańskim wojennym „Decoca” nastąpiła eksplozja w oddziale magazynowym. Trzech marynarzy zabitych, a wielu rannych ciężko.

Otrucie oficerów.

Sofja 10. Na manewrach w pobliżu Orchanic, oficerowie 16-go pułku piechoty otruli się mlekiem, trzymanem w naczyniach miedzianych. 19 oficerów, wobec groźnego stanu zdrowia, odesłano do szpitala wojskowego w Sofji.

Nagrodzona na wystawach higienicznej w Warszawie 1896 r. i Czestochowskiej 1909 trzema wielkimi złotymi medalami

najstarsza w kraju fabryka drożdży

„NIECHCICE”

poleca Szaan. Konsumentom drożdże w etykietach z napisem

Drożdże czyste gwarantowane

za czystość których od wszelkich domieszek fabryka gwarantuje.

Zarząd fabryki „Niechcice”
stac. Gorkowice, gub. Piotrkowska.

1942—9—1

Orkan.
Nowy Jork 10. W San Juan na wyspie Portorico zszalał gwałtowny orkan. Cały ruch telegraficzny i kolejowy ustął.

Śmierć pod samochodem.
Berlin 10. Redaktora pisma „Alliance Israelite” Klausnera przejechał samochód i zabił go na miejscu.

Podjeżrane bogactwo.
Rzym 10. W hotelu „Baglioni” we Florencji przyrzeczono jakąś Ewę Metter, przy której znaleziono perły i klejnoty wartości pół miliona lirów i kilkadziesiąt tys. lirów w papierach wartościowych. Przepuszczają, że skarby te skradł z gruzów Messyny kochanek Metterówny, urzędnik pocztowy Marallo, którego aresztowano w Mesynie.

Zderzenie okrętów.
Londyn 10. Z Nowego Jorku donoszą, że powrócił do portu nowojorskiego ciężko uszkodzony brazylijski statek transportowy „Trajapor”. Z powodu gęstej mgły zderzył się on z nieznanym jakimś okrętem, którego los jest niewiadomy.

Krwawy napad.
Tytlis 10. We wsi Nyondali, w pow. telawskim, zbrojni napastnicy ciężko ranili przejeżdżającego komisarza i strażnika.

Pożar na morzu.
Norfolk 10. Według wiadomości z fortu Monroe na pancerniku „Nordacota” zapalił się skład oliwy. Zginęło 3 marynarzy 11 jest rannych. Na pomoc wyjechał okręt szpitalny.

Arcyksiążę w Krakowie.
Kraków 10. Następca tronu austriackiego, arcyksiążę Franciszek Ferdynand, zwiędział dziś Kraków incognito. Po zabawkach krakowskich miejskich i Wawelu, oprowadzał arcyksięcia prof. hr. Mycielski.

4 wyroki śmierci.
Kazań 10. Sąd wojenny w sprawie rozbójników, oskarżonych o napad na uniwersytet, lecznicę psychiatryczną i magazyn Szaulewa, skazał 4 na karę śmierci, 2 na zesłanie na osiedlenie, 9 na ciężkie roboty z różnymi terminami, a 4 uniewinnił. Poczyniono starania o złagodzenie kary skazanym na stracenie.

4 Medalie złote i srebrne, 3 Listy Pochwalne.

po 30, 15 i 10 kop. Składy apteczne i Apteki.

Niniejszem zawiadamiam Szanownych odbiorców, że **Magazyn towarów dewocyjnych** pod firmą
T. Nagłowski
przeszedł na moją wyłączną własność i takową pod własną firmą
J. ROGOWSKI
w Czestochowie, ul. Wieluńska Nr. 30 nadal prowadzić będę z czem się polecam W. P. i pozostaje
z poważaniem
Juljan Rogowski.
1846-2-1

APTEKA B. NIEMIERKO
Aleja III-cia
w Czestochowie pod Nr. 52,
ma honor podać do wiadomości W. W. P. P. Doktorów i osób interesowanych, że dla wygody publiczności apteka przy wymienionej od dnia 1-go września czynna przy drzwiach otwartych i w nocy pod osobistym kierunkiem prowizora farmacji Wl. Filipowicza i poleca niosąceprzeważnie środki z granicznymi krajowymi, wody naturalne i sztuczne w syfonach i fiaskach, po cenach składowych, od rączną zaś sprzedaje detalicznie po cenach hurtowych. Apteka otrzymała dziś świeży transport soku żołądkowego. **Zarząd.** 1816 3-1

Tabela nierzędowa
wygranych w ciągnięciu II klasy 195 loterii klasycznej Królestwa Polskiego.
Dnia 9 i 10 września 1910 r., jako w 1 i 2 dniu ciągnięcia wyszły następujące główne wygrane:

Rb. **10,00** na Nr. 15811. Rb. **4,000** na n-r 1435. Rb. **2,000** na n-r 14759. Rb. **1,500** na n-r 17418. Rb. **1,000** na n-r 16431. Rb. **600** na n-r 15121 15408. Rb. **400** na n-ra 5322 6152 9916. Rb. **150** na n-ra 1463 3375 3490 4087 6080 6567 6870 8511 9410 10753 11969 15167 18281 18294 18985 20607 21521 21982 22849. Rb. **60** na n-ra 194 469 1562 1702 2224 4060 4123 4329 4482 4511 4624 4636 4733 4742 5328 5548 5571 5809 5563 6464 6320 6970 6998 7163 7256 7987 8055 8546 13576 13593 1330 15531 15727 16297,16628 16728 16862 16877 17316 12981 12987 13079 13264 13576 13593 1330 15531 15727 16297,16628 16728 16862 16877 17316 17499 18316 20429 21186 21506 21608 22329 22819 22890 22933 23260.

Po rubli 40 wygrają N-ry:

23	1480	2856	4270	5951	7270	8346	9761	11089	12823	14508	16088	17484	18987	20555	22271
64	586	918	392	56	308	55	833	140	49	372	310	500	98	626	317
109	37	22	411	6009	19	445	933	66	52	405	29	58	19009	98	19
19	47	40	573	31	32	94	53	86	13044	39	34	87	41	720	36
62	74	51	602	88	82	615	95	212	62	577	84	615	61	913	60
349	89	3011	22	117	403	98	10018	79	158	78	404	34	102	57	425
59	96	15	67	26	6	723	89	389	97	87	10	97	208	21226	62
73	691	25	75	51	39	47	141	427	206	98	30	701	27	54	88
90	97	282	99	203	54	825	45	46	49	780	62	71	52	91	614
451	718	318	774	46	83	65	47	50	90	877	32	802	99	337	712
542	815	29	885	49	5071	61	651	50	420	115	24	29	556	99	30
77	908	34	955	338	21	47	651	80	32	18	75	48	73	428	42
614	2059	44	81	435	58	91	210	80	32	18	75	48	73	428	42
43	105	98	5008	54	89	9091	70	627	55	23	98	76	99	68	55
52	78	433	41	503	647	111	342	92	59	82	600	917	648	500	60
78	201	66	71	20	51	23	86	968	89	83	32	83	52	82	79
783	34	511	79	34	98	232	418	12087	540	322	33	10811	75	99	800
801	45	18	95	717	704	41	140	89	64	60	87	707	641	35	
82	55	34	160	55	12	48	71	78	655	507	749	123	36	42	902
904	70	71	88	65	45	53	509	81	63	15	66	244	48	730	9
6	91	605	221	91	66	84	29	247	710	91	87	306	74	52	11
1027	387	749	52	812	72	96	47	90	531	699	806	15	879	66	35
134	441	812	356	37	82	305	79	322	68	732	96	52	948	99	38
57	59	26	425	32	800	24	611	97	83	41	925	413	73	806	62
232	62	29	503	49	911	405	21	449	87	59	17000	83	33	75	23035
70	92	90	13	920	53	12	81	527	884	85	14	503	89	22021	137
73	97	953	22	7002	89	34	94	48	87	826	67	20	20029	78	42
93	501	4002	60	16	8052	45	768	57	518	86	100	655	167	106	58
99	2	62	701	50	65	95	77	654	52	89	34	718	259	9	92
339	35	91	28	66	82	557	96	736	79	924	65	72	69	22	212
432	613	94	45	83	197	66	857	835	90	16131	235	75	70	71	74
44	37	149	57	25	204	606	63	38	98	55	73	909	307	84	301
64	71	546	167	15	704	956	91	98	74	77	31	83	94	23	
65	724	237	95	216	306	34	1032	904	14013	86	355	45	459	202	34
73	852	60	906	45	12	40	52	24	20	270	461	60	570	57	48

Skład Apteczny
Wacława Orzeł
przeniesiony został
do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

Młody człowiek
Obeszany z pracą biurową w języku polskim i rosyjskim poszukuje posady wroźnego lub innej za 20 rs. mieszkanie i mieszkanie Łaskawe Oferty proszę składać w Administracji Gońca Czestochow. pod W. B. prace

Ból głowy i migrenę
natychmiast usuwa
MIGRENE-NERVOSIN
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Ządać w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.20 k. 1845 100-1

Wielki wybór gotowych gors-tów od 2 do 25 rubli poleca pracownia gors-tów „JOZEFY” Czestochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej Reparacje, pranie, przefasonowanie i t. p. potrzebne są panny 1788

Sprzedam sklep spożywczy z powodu zmiany interesu w dobrym punkcie cena przystępna Wiarum domość Teatralna № 24 w sklepie 1849

Władam językami: polskim, rosyjskim, niemieckim i litewskim. Przyjmę posadę biurową lub inną odpowiednią. Mam świadectwa. Poste-restante W. J. 1844 3-1

Sklep spożywczy na dogodnych warunkach Aleja II 42. F. Biłski za 300 rubli 1848 2-1

Pokój duży do wynajęcia zaraz z utrzymaniem lub bez. Cerkiewna II stróż wskaże. 1808 2-2

21 PLACW w samem środku miasta sprzedam po 50 kop lokciek na dogodnych warunkach Wiadomość Aleja II 42 Biłski 1837 2-2

Zginął paszport z biletem wojskowym wydany przez magistrat Radow na imię Maryana Łuszczynskiego. Uprasta się o złożenie w Administracji Gońca 1851

Potrzebna „niania” niemka do 8-cio letniej dziewczynki wiadomość hotel Angielski № 23 1847 4-1

Stacja dla ucni Szkolna 8 piętro I m. 4 1807 6-5

Potrzebni chłopcy do fabryki B-c Szczepnych ul. Krakowska 15. 1843 2-1

**Chrześcijańska Parowa Fabryka
Organków
IGNACEGO LEWANDOWSKIEGO**

w Częstochowie, Jasnogórska Nr. 9.
Poleca 75 gatunków organków, wkrótce wprowadzony zostaje
dział pistoletów dziecięcych. 1726-3-3

Piękność to potęga 1749

na P I E G I, PRYSZCZE,
WĄGRY, mokre i suche
LISZAJE, KROSTY i
wszelkiego rodzaju nieczy-
stości skóry jest wiele róż-
nych środków, lecz sku-
tecznie działających bar-
dzo mało. Kto chce otrzy-
mać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-le-
czniczy, niech żąda rozpowszechnione i uznane przez
powągi lekarskie

MYDŁO ks KNEIPPA

z napisem na każd. etyk. reprezent. i powyższą
etykieta. Bez tego podp. — falsyfikaty. Po 40 k.
kawalek sprzed. wszyst. apt., skl. ap. i perfumery.

Reprezentant M. Niedzwiedz, Wławsza, Wspólna 5, tel. 91-07.

Zawiadomienie.

Z dniem 16 Sierpnia 1910 r. został przeniesiony
skład mój z ulicy Dojazd № 27 na
ulicę Mikołajewską Nr. 12 (dawniej Tylna)

Wydaje różne towary jako to:

Maszyny do szycia najlepsze konstrukcji, w cenach kon-
kurencyjnych Gramofony Wyżymaczki. Platery, Zegary
ścienne oraz wszelkie przedmioty gospodarstwa domowego

Za gotówkę i na raty tygodniowe.

Polecam się łaskawym w zgłędem Szanownej Publiczności
pozostaje z głębokim szacunkiem

1639-20-7

Janas Haftka

**Chrześcijański Hurtowy
Skład Wyrobów Tabaczknych
R. Pruszkowskiego**

w CZĘSTOCHOWIE. Aleja 11 № 26 róg Teatralnej. Telefon 143.
Sprzedaje **WYROBY TABACZNE DO SKLEPÓW i RE-
STAUACJI** po cenach **HURTOWYCH**;
specjalnie poleca w pełnym wyborze wyroby tabaczne jednej
chrześcijańskiej polskiej fabryki **KALINOWSKI & PRZEPIÓR-
KOWSKI „Noblesse”** w Warszawie.
**TYTONIE i CYGARA WSZYSTKICH RENOMOWANYCH
FABRYK STAŁE SĄ NA SKŁADZIE.**
Papierosnice skórzane i metalowe
Portfele, portmonetki i woreczki
Cygarniczy bursztynowe,
oraz gily najwiękzej polskiej taryki J. Marchelski w Warszawie.

Panie i Panny!

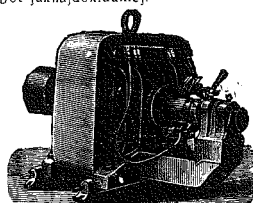
„Spójrzycie na twarz i ręce moje, a prze-
konia się o zdumiewającym rezultacie codzien-
nego użycia idealnego wynalazku 869
Mydło „FLORA”
D. Hartmana, w Wiedniu
Tek odpowiada na zapytanie jedna z najstyn-
niejszych artystek wiedeńskich
**PIĘGI, PRYSZCZE i wszelkie wyppki już po
tygodniowym użyciu stanowią bezpowrotnie znikają.**
Tysiące podziękowań!
Tylko z oryginalnym podpisem wynalazcy „D. Hartman, Wien”
i w czerwonym opakowaniu, żądać w składach aptecznych i
perfumeryach. Cena większego kawałka 75 k., mniejszego 50 k.
Główny skład u Ludwika Hartmana w Sosnowcu.

**Jedyny w Częstochowie
Zakład Elektrotechniczny
B-ci Paroszkiewicz
II Aleja Nr. 38.
Telefon 338.**

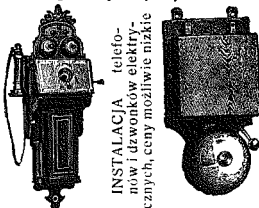

Poleca
najtaniej i do
w y b o r u
wszelkie ar-
tykuły elek-
trotechnicz-
ne, oraz po-
siada w du-
żym zakresie
warsztaty
mechaniczne
do wykony-
wania precy-
zyjnych ro-

bót jaknajdokładniej.

INSTALACJA oświetlenia elektrycz-
nego i reparacja dynamo.

INSTALACJA telefo-
now i dzwonek elektry-
cznych, ceny możliwie niskie

Reparacja gramofonów polifonów, ary-
stionów, pozytywek i t. p.

REPARACJA ma-
szyn do pisania
różnych konstruk-
cji.

REPARACJA maszyn
do szycia z gwarancją

REPARACJA kuchenek
nათowych „PRIMUS”
specjalnie
w moim zakładzie.

REPARACJA
Wyżymaczek.

Nowy wynalazek
Lamp „Venus”
naft.-zarowych (o-
patentowanych na
wszystkie państwa
wydajność światła
od 250 do 1200
świec, oraz Skład
siatek (koszulce) gazowo-żarowych
w różnych gatunkach.

KURSA

**Rzemieślnicze Stowarzyszenia Przem.-Rzemieślniczego
w Częstochowie.**

Trzyletnie kursa rzemieślnicze pod kierunkiem p. M. Za-
rembskiego w lokalu szkolnym p. Cz. Bagińskiego (pozwolenie
Ministerjum Handlu i Przemysłu, wydane 25 sierpnia 1910 r.)
otwarte będą dnia 20 września o godz. 7 ej wiecz. w szkole
p. Bagińskiego.

Wykłady odbywać się będą w poniedziałki, środy i piątki,
każdego tygodnia od godz. 7 do 9 wieczorem.

Do I-ej grupy będzie przyjmowana młodzież rzemieślnicza,
która ukończyła dwie klasy szkoły ludowej lub miejskiej. W
tej grupie program obejmuje—rysunki ręczne, rysunki technicz-
ne, rachunkowość i prowadzenie ksiąg handlowych.

Do II-ej grupy będzie przyjmowana młodzież, która ukoń-
czyła jedną klasę szkoły ludowej lub miejskiej. Program tej
grupy obejmuje—rysunki ręczne, rysunki techniczne, język pol-
ski, rosyjski i arytmetyka.

Do III-ej grupy będzie przyjmowana młodzież z mniej-
szym wykształceniem. W tej grupie będą wykładane rysunki
ręczne, język polski, rosyjski i arytmetyka.

Kończący otrzymują odpowiednie świadectwa.
Majstrowie, chcący posyłać terminatorów na te kursa, oho-
wiązani są zgłaszać się z zapisami do Stowarzyszenia Przem-
słowo-Rzemieślniczego (I Aleja № 9) codziennie wieczorem od
godz. 7 do 9 do 19 września.

Tow. Rbc. „Fr Karpiński w Warszawie,”
Ul. Elektoralna 35. tel. 600

po le ca

KARPIŃSKIEGO

MYDŁA ALKALICZNE

do mycia twarzy u osób z cerą tłustą, połyskującą, skłon-
ną do wgrów i pryszcz, oraz przy łuszczeniu się skóry.
Cena kop. 40 za szt.

W WYPADKACH UPORCZYWSZYCH UŻYWAĆ NALEŻY
KARPIŃSKIEGO

MYDŁA ALKALICZNEGO Nr 2

Cena kop. 40 za szt.

Karpińskiego Mydła Ogórkowe

hygieniczne, usuwające opaleniznę i pięgi
Cena kop. 50 za szt.

Karpińskiego Mydła Neutralne

znakomity środek higieniczny do pielęgnowania twarzy,
rąk oraz ciała u dzieci.

Cena kop. 40 za szt.

Żądać wszędzie. 1266

Uznane z dobroci

**JUBILEUSZOWE 10 szt. 6 kop.
JAPONSKIE 10 szt. 3 kop.**

polecamy uwadze Sz. P. P. Pałących
Fabryka Tabaczna „Noblesse”
Kalinowski i Przepiórkowski.

1775

**Fabryki Kafil i Wyrobów Ceramicznych
we Mstowie i w Prusicku**

właściciele:

L. Nieprzecki & K. Federowicz

Częstochowa—u. Teatralna 34—Telefon 321 i 267.

Roboty zdunskie z gwarancją. Sprzedaż kafil hurtowa i de-
talczna—na miejscu i w fabrykach.
Przedstawicielstwo „Multiplikatorów” ogrzewania patent
Dr. W. P. Klobukowskiego w Warszawie.

Wzory i kosztorysy—na żądanie bezpłatnie.

**Potrzebni są zaraz robotnicy
do robót ziemnych**

fabrycznych i do kopalni kamienia na dogodnych warun-
kach przy bezpłatnym mieszkaniu. O bliższych szczegó-
łach dowiedzieć się można w biurze fabryki Portland-Ce-
mentu „Wysoka” przez stację Łazy. 3-3

**Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacyjny**

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego,
dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po ce-
nach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

**Warszawska Miejska
Szkoła Położnicza**

kurs roczny opłata 100 rubli w
2 częściach, zapis nowych ucze-
nic trwa cały rok.

Liczba uczennic ograniczona.
Rok szkolny zaczyna się 1 sty-
cznia i 1 lipca. Podania i do-
wody składać w Wydziale
Szpitalnym Magistratu mia-
sta Warszawy, Krakowskie
Przedmieście Nr. 60; tamże
należy się zwracać po wszelkie
wiadomości i po ustawę.
Świadectwo Szkoły daje prawo
praktyki w całym państwie.
1842. 3-1

z pojedyncze pokoje
kawalerskie do wynajęcia Cerkiew-
na 19. 1806 6-5

Zakład Słusarsko-Mechaniczny

W. BAJER

w Czochowie, Teatralna Nr. 12.

Poleca rowery własnego wyrobu i Rygielki, oraz części
rowerowe duży wybór, po cenach niskich. Opony od Rb.
2.50 kop. Kiszki od Rb. 1.50 kop. 1522-20-1

Przyjmuje wszelkie Reperacje, Emaljowanie i Niklowanie.

ZAKŁAD FREBLOWSKI 1793

Stanisław LIGĘZY

w Częstochowie, ulica Teatralna № 26.

Zajęcia dla dzieci od lat 3 do 7.

Pogadanki, przygotowujące do systematycznej nauki, gimna-
styka, gry, śpiewy, robotki i siojda. Na żądanie konwersa-
cja we francuskim lub niemieckim języku. Zapis codziennie
od godziny 10 rano do 2 po poł. Zajęcia 12 września.

Fabryka wyrobów kościelnych

Obrazki do mieszkań. Wizerunki Chrystusa do grobów i różne obrazy. od rb. 50 do 400.

!ORKIESTRJONY!

== WAŻNE ==

dla restauratorów, właścicieli kawiarni, traktjorni, domów zajezdnych i t. p. zakładów.

!ORKIESTRJONY!

== WYRÓB CZESKI ==

poleca:

Wyłączny przedstawiciel **ZDZISŁAW RYLSKI**
Częstochowa; Aleja II Nr. 33 Tel. 93. 1405

ZAKŁAD FREBLÓWSKI

Anieli Luchtówny

M Częstochowie III Aleja Nr. 55.

Kursy dla freblówek i ochroniarek

Słojd, gimnastyka, rysunki, konwersacja francuzka komplety dla starszych dzieci. Zakład pomieszczony w higienicznym lokalu. Zapisy od godz. 10—3. Zajęcia I-go Września 1733—6—2

H. ROCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywózowych i wywózowych na warunkach najprzystępniejszych. 448—18—0

Z dniem 9 września zostaje otwartą

Cechowa Szkoła KROJU i SZYCIA

mistrzynie cechu warszawskiego, przedstawicielki akademii paryskiej nagrodzonej złotym medalem w Paryżu

H. GNIEWKOWSKIEJ

dająca prawa praktyki w całym Państwie, z rocznym i półrocznym kursem nauk, kursa praktyczne i teoretyczne z dodatkową nieobowiązkową nauką kopiowania żurnali i kroju dziecięcego. Egzaminy eksternistek I i II rzędu udziela informacji i przyjmuje zapisy od 10—1 i od 3—6. **Aleja róg Teatralnej № 13.**

ROK XXXIV ISTNIENIA.

NAJTAŃSZA i NAJOBITSZA ILUSTRACJA POLSKA

„BIESIADA LITERACKA”

Z BEZPŁATNYM DODATKIEM POWIEŚCI NAJCIELEJSZYCH AUTORÓW POLSKICH CO TYDZIEŃ.

REDAKTOR I WYDAWCA:

Michał Synoradzki.

„Biesiada Literacka” obejmuje wszystkie rodzaje literatury pięknej z powieścią na czele, historię, pamiętniki, podróże, wiedzę gruntowną w formie popularnej, wychowanie, politykę, chwilę bieżącą wszechświatową, słowem wszystko, co stanowi potrzebę umysłu inteligentnego. Szczególniej uwzględnia dzieje ojczyste i pamiętki narodowe.

W r. 1910 drukuje powieści: Maryana Gawalewicz „Było nie było”, osnutą na tle wypadków ostatniej doby; Bolesławy „Na wschodzie”, odsłaniającą knowania polityczne Niemców w Rosji; Michała Synoradzkiego „Pułk Czwartaków”, obracającą o wypadki, które poprzedziły wojnę 1831 r. Nowele: Elizy Orzeszkowej, Zuzanny Rabskiej, Tadeusza Jaroszyńskiego, Jerzego Orwicza, Stanisława Ostrowskiego, Henryka Zbierchowskiego, Wł. Buchnera i innych. Poezje: Maryli Czerkawskiej, Kazimierza Glinckiego, Jana Kasprzowicza, Marji Konopnickiej, Or-Ota, Zygmunta Różyckiego, Wiktora Dzierżanowskiego, Wolskiego i innych. Opowiadania historyczne: Kazimierza Bartoszewicza Marjaua Dubieckiego, Aleksandra Krauschara, prof. Kazimierza Króla. Szkice przyrodnicze i psychologiczne: prof. dra Ochorowicza. Opowiadania podróżnicze: Romualda Powichrowskiego. Felietony wychowawcze: Obserwatora. Felietony krytyczno-artystyczne: Szczerzego Felietony społeczne: K. Bartoszewicza, Z. Dębickiego M. Synoradzkiego.

W dziele ilustracyjnym: reprodukuje obrazów Matejki, Siemiradzkiego, Brandta Kosaków, Fałata i innych mistrzów swojskich a także najcenniejszych dzieł mistrzów obcoziemskich.

M.zeum Pamiętek Narodowych: pomniki, gmachy, miejscowosc historyczne, portrety znakomitych mężów i t. p.

W bezpłatnym dodatku poświęconym utworzy najwybitniejszych autorów polskich: J. I. Kraszewskiego, Z. Kaczkowskiego, W. Łozińskiego, L. Sowińskiego, P. J. Bykowski, Fr. Rawity-Gawrońskiego, W. Przyborowskiego i innych.

WARUNKI PRENUMERATY

w Warszawie		za prowincyj:	
Rocznie	rb. 6	Rocznie	rb. 8
Półrocznie	3	Półrocznie	rb. 4
Kwartalnie	1 kop. 50	Kwartalnie	rb. 2

Zadaniem rocznie rb. 10.

Na żądanie administracja wysyła numer okazowy bezpłatnie.

Adres redakcji i administracji Warszawa, plac Warecki 4.

Nr. telefonu 78-26

PATENTY
NA WYNALEZKI INDELEI I MARKI FABRYCZNE
GOLDMAN ELLENBAND
WARSZAWA, LESZNO 1905. Telefon 11 222.

Pracownia Ubiorów Męzkich
T. RUTKOWSKIEGO
w Częstochowie, III Aleja Nr. 46, róg Szkolnej
Wykwalifikowany krawiec

kilkoletniej rranktyki w pierwszorzednych firmach w Warszawie. Wykonam solidnie roboty z powierzonych mi materiałów i ze swoich po cenach przystępnych, polecając się taskawym względem Sz. publiczności 1835-7
T. Rutkowski.

Sprzedano przeszło DWA miliony szlifów
Sprzedano przeszło DWA miliony szlifów

Fabryka mebli żelaznych
Edwarda Kindermana
Teatralna 26, w podwórzu.

Poleca meble żelazne własnego wyrobu jako to: łózka, łóżecka dziecięce, umywalnie, kolebki, wózki, krzesła, ogrodowe i t. d. Przyjmuje odnawianie mebli żelaznych.

ZAKŁAD
Instrumentów Muzycznych.
J. S. MAŁKO

Został przeniesiony na ulice Dojazd № 11, w Częstochowie vis a vis dworca kolei W. W. 1792—6—2

Tanie i bardzo dobre, mocne i trwałe, bardzo lekkie w robocie
sieczkarki i pługi
wyrabia Antoni Bugaj w Kłomnicach. Wyroby nagrodzone medalem na wystawie Częstochowskiej. Cenniki na żądanie bezpłatnie wysyła. Adres dla listów: A. Bugaj, st. poczt. Kłomnice, gub. Piotrkowskiej. 1799 4—2

Rotecki i S-ka
sprzedaż trumien i wianków tanio.
Aleja 3 № 48. 1839-1-1

PRACOWNIA
Sukien i kostjumów damskich
KARWOWSKIEJ.
Przyjmuje mundurki dla pensjonarek
Ul Teatralna Nr. 23 parter miesz. Nr. 2

SKLEP
Częstochowskiego Towarzystwa Ogrodniczego
II-ga Aleja № 25
poleca: owoce, jarzyny, kwiaty cięte i doniczkowe

Do sprzedania maszyna do rniecia „Krauzego” 72 cm. Wia. do mocé II Aleja 39 w Chętkowskiego w Częstochowie 1825 2-2
Zginął kwit lombardu
Czest. Tow. Poż. Oszcz. 4 1458 1821

Wo wszystkich kolegnalach sprzedają się dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo prodkiej i najłatwiejszej nauki Języków. Obcych w Szkole i Domu bez nauczytela z objaśnieniem wymowy i kluczem. p. t.
Samouczek:
Polsko-Niemiecki kurs wstępny (Elementarz) po kop. 5, 12, 24 i 40; — kurs I y k. 80, —kurs II rb. 1.60. —Rusko-Niemiecki po k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. —Polsko Francuski kurs I y k. 1.20; kurs II gi 3.20. —Gramatyka Pol sko-Francuska k. 1.20. —Wypisy Francuskie k. 60. —Wypisy Niem k. 24. —Polsko-Angielski kurs I y k. 75 — kurs II gi k. 1.20. —Amerykański Przewodnik k. 50. —Polsko Ruski Elementarz po k 5, 12, 24 40; — kurs I-szy 1.40; — kurs II gi 1.80.
Nakład autora (Reussnera.) ul. Złota 6 Warszawa, 184

BEZPŁATNIE
na każde żądanie wysyłamy nasz bogato-illustrowany katalog gotowych ubrań, bielizny, obuwia, a także różn. towarów manufaktur i galanterijn. Adres: Dom Handlowy Małkin i Syn, Łódź № 52. 1892

Rutynowana Ochroniarka ze Słojdem, przyjemne miejsce z a r a z w mieście lub na wsi. Oferty w Administracji Gońca pod literą E. Ch. 1802 6—4

Fonograf Pathé
Czysto i wyraźnie odjeżdż podwójnym cylindrom tuba i diafragma do własnego naspiewanie, szafka na wafki 30 dużych, 120 średnich wafków, wszystko w dobrym stanie sprzedam za 85 rubli, kosztowało przeszło 200 rb. Adres: Dojazd 11 stróż wskazuje 1815 3-8

Młoda panna
inteligentna, ładnego usposobienia potrzebna do towarzyszenia i czytania starszej osobie. Oferty ze swiadectwami i opisem dotychczasowych zajęć oraz adresem do Adm. „Gońca” pod: „Panna” 1817 3-2

zo Włok wydzierzwia na długie lata 20 krów 20 koni cały komplet narzędzi do roboty blisko Częstochowy Wiadomość Aleja II 42 Biłski. 1886 2-2

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA PRZYJMĄJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów. Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadane) k. 50 nekrologi k. 25 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20